

Language Code : **19**

इस पुस्तिका में 24 मुद्रित पृष्ठ हैं।
This booklet contains 24 Printed pages.

SED-24-I

प्रश्न-पत्र-I / PAPER-I
तिब्बतन भाषा परिशिष्ट

Tibetan Language Supplement
भाग-IV & V / PART-IV & V

मुख्य परीक्षा पुस्तिका संख्या / Main Test Booklet No.

इस परीक्षा पुस्तिका को तब तक न खोलें जब तक कहा न जाए।

Do not open this Test Booklet until you are asked to do so.

इस परीक्षा पुस्तिका के पिछले आवरण (पृष्ठ 23 व 24) पर दिए निर्देशों को ध्यान से पढ़ें।

Read carefully the Instructions on the Back Cover (Page 23 & 24) of this Test Booklet.

मुख्य परीक्षा पुस्तिका कोड / Main Test Booklet Code

H

तिब्बतन में निर्देशों के लिए इस पुस्तिका का पृष्ठ 2 देखें। / FOR INSTRUCTIONS IN TIBETAN SEE PAGE 2 OF THIS BOOKLET.

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

1. यह पुस्तिका मुख्य परीक्षा पुस्तिका की एक परिशिष्ट है, उन परीक्षार्थियों के लिए जो या तो भाग IV (भाषा I) या भाग V (भाषा II) तिब्बतन भाषा में देना चाहते हैं, लेकिन दोनों नहीं।
2. परीक्षार्थी भाग I एवं भाग II या III के उत्तर मुख्य परीक्षा पुस्तिका से दें और भाग IV व V के उत्तर उनके द्वारा चुनी भाषाओं से।
3. अंग्रेजी व हिन्दी भाषा पर प्रश्न मुख्य परीक्षा पुस्तिका में भाग IV व भाग V के अन्तर्गत दिए गए हैं। भाषा परिशिष्टों को आप अलग से माँग सकते हैं।
4. इस पृष्ठ पर विवरण अंकित करने एवं OMR उत्तर पत्र पर निशान लगाने के लिए केवल काले/नीले बॉल पॉइंट पेन का प्रयोग करें।
5. इस भाषा पुस्तिका का संकेत है **H**। यह सुनिश्चित कर लें कि इस भाषा परिशिष्ट पुस्तिका का संकेत, OMR उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 एवं मुख्य परीक्षा पुस्तिका पर छपे संकेत से मिलता है। अगर यह भिन्न हो, तो परीक्षार्थी दूसरी भाषा परिशिष्ट परीक्षा पुस्तिका लेने के लिए निरीक्षक को तुरन्त अवगत कराएँ।
6. इस परीक्षा पुस्तिका में दो भाग IV और V हैं, जिनमें 60 वस्तुनिष्ठ प्रश्न हैं, जो प्रत्येक 1 अंक का है :
भाग-IV : भाषा-I (तिब्बतन) (प्र. 91 से प्र. 120)
भाग-V : भाषा-II (तिब्बतन) (प्र. 121 से प्र. 150)
7. भाग-IV में भाषा-I के लिए 30 प्रश्न और भाग-V में भाषा-II के लिए 30 प्रश्न दिए गए हैं। इस परीक्षा पुस्तिका में केवल तिब्बतन भाषा से संबंधित प्रश्न दिए गए हैं। यदि भाषा-I और/या भाषा-II में आपके द्वारा चुनी गई भाषा(एँ) तिब्बतन के अलावा है तो कृपया उस भाषा वाली परीक्षा पुस्तिका माँग लीजिए। जिन भाषाओं के प्रश्नों के उत्तर आप दे रहे हैं वह आवेदन पत्र में चुनी गई भाषाओं से अवश्य मेल खानी चाहिए।
8. परीक्षार्थी भाग-V (भाषा-II) के लिए, भाषा सूची से ऐसी भाषा चुनें जो उनके द्वारा भाषा-I (भाग-IV) में चुनी गई भाषा से भिन्न हो।
9. रफ कार्य परीक्षा पुस्तिका में इस प्रयोजन के लिए दी गई खाली जगह पर ही करें।
10. सभी उत्तर केवल OMR उत्तर पत्र पर ही अंकित करें। अपने उत्तर ध्यानपूर्वक अंकित करें। उत्तर बदलने हेतु श्वेत रंजक का प्रयोग निषिद्ध है।

INSTRUCTIONS FOR CANDIDATES

1. This booklet is a supplement to the Main Test Booklet for those candidates who wish to answer **EITHER** Part IV (Language I) **OR** Part V (Language II) in **TIBETAN** language, but **NOT BOTH**.
2. Candidates are required to answer Part I and Part II **OR** III from the Main Test Booklet and Parts IV and V from the languages chosen by them.
3. Questions on English and Hindi languages for Part IV and Part V have been given in the Main Test Booklet. Language Supplements can be asked for separately.
4. Use **Black/Blue Ball Point Pen only** for writing particulars on this page/ marking responses in the OMR Answer Sheet.
5. The CODE for this Language Booklet is **H**. Make sure that the CODE printed on **Side-2** of the OMR Answer Sheet and on your Main Test Booklet is the same as that on this Language Supplement Test Booklet. In case of discrepancy, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement of the Language Supplement Test Booklet.
6. This Test Booklet has **two** Parts, IV and V, consisting of **60** Objective Type Questions, each carrying 1 mark :
Part-IV : Language-I (Tibetan) (Q. 91 to Q. 120)
Part-V : Language-II (Tibetan) (Q. 121 to Q. 150)
7. Part-IV contains 30 questions for Language-I and Part-V contains 30 questions for Language-II. In this Test Booklet, only questions pertaining to Tibetan language have been given. **In case the language/s you have opted for as Language-I and/or Language-II is a Language other than Tibetan, please ask for a Test Booklet that contains questions on that language. The language being answered must tally with the languages opted for in your Application Form.**
8. **Candidates are required to attempt questions in Part-V (Language-II) in a language other than the one chosen as Language-I (in Part-IV) from the list of languages.**
9. Rough work should be done only in the space provided in the Test Booklet for the same.
10. The answers are to be recorded on the OMR Answer Sheet only. Mark your responses carefully. No whitener is allowed for changing answers.

परीक्षार्थी का नाम (बड़े अक्षरों में) : _____

Name of the Candidate (in Capitals) : _____

अनुक्रमांक : (अंकों में) / Roll Number : in figures _____

: शब्दों में / in words _____

परीक्षा केन्द्र (बड़े अक्षरों में) : _____

Centre of Examination (in Capitals) : _____

परीक्षार्थी के हस्ताक्षर : _____

निरीक्षक के हस्ताक्षर : _____

Candidate's Signature : _____

Invigilator's Signature : _____

Facsimile Signature of _____

Centre Superintendent : _____

འདྲི་བའི་ལོ་ལྟར་ 24 ལོ་དུ།

འདྲི་བའི་ -I

འདྲི་བའི་ IV དང་ V

(བོད་སྐད་ཁ་སྐོང་ས)

རྒྱལ་ཁབ་སྲོད་པར་འོ་སྲོད་ལམ་སྟོན།

(དབྱིན་སྐད་ཐོག་ཡོད་པའི་ལམ་སྟོན་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བ་གཤམ་གསལ།)

- ༡ ་) འདྲི་བའི་ལོ་ལྟར་སྐད་སྐོང་ས། རྒྱལ་ཁབ་སྲོད་ཀྱི་ཚན་པ་བཞི་བའི་སྐད་ཡིག་དང་མོ་འཕྲ། ཡང་ན། ཚན་པ་ལྔ་བའི་སྐད་ཡིག་གཉིས་ པ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས། ཚན་པ་གཉིས་ཀའི་ཚེད་དུ་མིན།
- ༢ ་) རྒྱལ་ཁབ་སྲོད་པར་ཚན་པ་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པའི་ལན་གྱི་དེ་བ་གཙོ་བོ་དེ་དག་ཡིན།
- ༣ ་) དབྱིན་སྐད་དང་ཉིན་རྒྱུ་ ཚན་པ་བཞི་པ་དང་། ལྔ་པ་རྒྱལ་ཁབ་དེ་བཅས་ལ་ཁ་སྐོང་ས། སྐད་ཡིག་གཞན་ཚང་མ་ ལོགས་སུ་ཡོད།
- ༤ ་) ལྷག་ཚ་སྲོན་པོ་ཡི་འབོལ་སྐྱུ་ག་གིས་འབྲིས་དགོས།
- ༥ ་) རྒྱལ་ཁབ་ཐོག་(H)སྡེ་ལི་ཁོངས་གཏོགས་རྣམས་ཡིད་ལ་དེས་བར་བྱས་ནས་མཐུན་ཤོག་གཉིས་པའི་དབར་བསྐྱུན་དེ་བ་ དངོས་དེ་ཁ་སྐོང་ས། སྐད་ ཡིག་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། གཤམ་ཉེ་གཅིག་མཚུངས་མེད་ན་ལམ་སེང་ཡིག་ཚད་དོ་དམ་ པར་ཞུས་ཉེ་རང་གི་ཁ་སྐོང་ས་དེ་བའི་དེ་བ་དེ་ལེན་ དགོས།
- ༦ ་) རྒྱལ་ཁབ་དེ་བའི་ལ་ཚན་པ་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་སོ་སོར་ཡོད། དེ་སྐད་དུ་ག་ཅུ་ཡོད་པར་དེ་བ་དེར་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་མེ་ཡོད།
- ༧ ་) སྐད་ཡིག་གི་ཚན་པ་བཞི་པ་དང་དེ་བ་ ༣༠ ཡོད་པ་དེ་སྐད་ཡིག་དང་མོའི་ཚེད་ཡིན། ཚན་པ་ལྔ་པ་ལ་དེ་བ་ ༣༠ ཡོད་པ་དེ་ སྐད་ཡིག་གཉིས་པའི་ཚེད་ཡིན། དེ་མཚོན་དེ་བ་ཚུང་འདེ་བོད་སྐད་ཁོ་ནའི་ཚེད་དུ་ཡིན། གཤམ་སྲིད་ལྟེན་གྱིས་སྐད་ཡིག་ དང་མོ་དང་གཉིས་པ་གང་དུང་བདམས་པ་ཡིན་ན། དེ་རང་གིས་སྐད་སེང་པའི་འགོངས་ཐོག་ལྷར་མེད་ན་ཡིག་རྒྱལ་ཁབ་ དོ་ དམ་པར་ལམ་སེང་སྐྱུ་ག་གསེང་ཞུ་དགོས།
- ༨ ་) རྒྱལ་ཁབ་སྲོད་པར་ཚན་པ་ལྔ་པ། སྐད་ཡིག་གཉིས་པ་ལས་གཞན་སྐད་ཡིག་དང་མོའི་ཚན་པ་བཞི་པ་ནས་འདེམས་དགོས།
- ༩ ་) མེན་མི་ཚེད་ཐོག་སྐོང་པ་གཞན་དུ་ཡོད།
- ༡༠ ་) རང་གི་དེ་བའི་ལན་རྣམས་OMRའི་ལན་ཐོག་སྡེ་ལི་ནང་འབྲི་དགོས། འབྲི་བསྐྱབ་ཚེད་དཀར་བསྐྱབ་མེད་སྲོད་མི་ཚོག

ཡིག་ཚེད་གྱི་ནང་དུ་མིང་གིས། _____

མིང་གཞུང་ཨང་གྲངས། (ཨང་གི་འདྲི་ཐོག) : _____

མིང་གཞུང་ཨང་གྲངས། (ཡི་གེའི་ཐོག) _____

ཡིག་ཚེད་དུ་ཡིག་ཚད་གཏོང་ལུལ་གྱི་ཁ་བྱང། _____

རྒྱལ་ཁབ་སྲོད་པའི་མཚན་རྟགས། _____ རོ་དམ་པའི་མཚན་རྟགས། _____

དབྱུས་ཡིག་རྒྱལ་ཁབ་དོ་དམ་པའི་དམ་སྐྱུ་དང་མཚན་རྟགས། _____

ཡིག་རྒྱུགས་བསམ་སྡེ་ཚན་བཞི་པ་༼ ༩༡ ནས་ ༡༢༠ ༽ གཤམ་
སྲིད་འདམས་ཡོདན་(Tibetan) བོད་ཡིག་རྒྱུད་ཡིག་དང་ཕོ་
ཁོན་རེད།

Candidates should attempt the questions from Part-IV (Q No. 91-120), if they have opted Tibetan as Language – I only.

PAPER-I ཚན་བ་བཞི་པ། (PART-IV) སྐད་ཡིག་དང་གོ།

(LANGUAGE-I)

TIBETAN

གཤམ་གསལ་བརྗོད་པ་ལེགས་པར་བསྐྲུན་ཏེ་འཕྲིན་པའི་ལན་མ་ཞོར་བ་འདོམས་དགོས།

ཁོད་གྱི་ཤེས་ཡོན་སྲོང་སྟངས་ནམ་པ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་ལས་སློབ་ཤོག་གམ་སློབ་འཛིན་གྱི་དགོས་པའི་དགོས་དམིགས་གང་ཞེས་ན། དཔེ་བུ་
ན། ཁོད་གྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་འཁར་བར་བརྟེན། ཞེས་གསུངས་པ་སྟར། གང་ཤེས་པ་དེ་མི་བརྗོད་པ་དང་སློབ་གཉེང་ཟབ་པོ་ཤེས་ཤིང་འཇགས་པ་
ཡོང་བའི་གནད་ཆེ་བ་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡང་དག་པ་ལྷན་ནས་ཤེས་ཡོན་ལ་སློབ་པའི་ལམ་ལ་དང་བྱུང་བ་ཡོང་བ་ཡིན། སློབ་མ་ནམས་སློབ་འཛིན་གྱི་
སྐབས་ཚིག་ནམས་སློབ་དག་གསལ་གསུམ་དང་སྐྱ་ཡི་སྤྲེལ་གནས་མ་ཞོར་བར་སློབ་འཛིན་གྱི་ལམ་ལ་སྤྲོད་པ་སྤྲོད་པ་ལྟར་སྐབས་དག་ཆ་མ་ཞོར་
བ་དང་། བརྗོད་པ་ཡང་བདེ་ཞིང་སྤྲོ་མཁས་པ་ཡོང་གི་རེད། ཡང་དག་ཤོད་ཀྱི་ལན་ནམས་སློབ་འཛིན་གྱི་ལམ་ལ་སྤྲོད་པ་སྤྲོད་པ་ལྟར་སྐབས་
ཚིག་དག་པོར་སློབ་དགོས། དེ་སྐབས་ཚིག་གི་སྐྱ་དག་ཞོར་བ་འབྱུང་ན་སློབ་མ་དེས་ཀྱང་དེ་བཞིན་སྐྱ་མ་དག་པར་སློབ་གྱི་རེད་ལ་དེ་རྗེས་སྤྲོ་
དག་རྒྱན་འབྲུམ་སྤྲོ་གནས་འོང་བའི་ཞོར་ལྷན་ཆབ་ཆེན་ཡོང་གི་རེད། སློབ་མས་སློབ་འཛིན་གང་གྱིས་པ་དགོ་ལགས་ནས་ཉི་ལེམ་བདུན་པེ།
ཡང་ན་སྤྲོ་ལེམ་པར་དུ་རྒྱགས་བཞེས་གནད་དགོས། སློབ་འཛིན་གྱི་ཡང་ཡང་སློབ་ཉི་ལེམ་འཇགས་ལུས་འཇགས་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས། སློབ་འཛིན་
བྱེད་དུ་བཅུགས་སྐབས་ཚིག་དོན་ཐོན་གྱི་ཤེས་སྤྲོ་བཅུག་དགོས། སློབ་མ་དེའི་སྤྲོ་བས་པར་བྱེད་ཆོས་ཡོང་གི་ཡོད། གང་སློབ་འཛིན་ཆར་
བའི་རྗེས་སྤྲོ་བ་མ་མང་ཆོགས་གྱི་དབུས་སྤྲོ་བ་དུ་བཅུག་ན་དེས་ཀྱང་ཉ་ཅང་པན་རྒྱབས་ཆེ་བ་ཡོད་གི་རེད།

- 91. ཤེས་ཡོན་གྱི་ཚ་བ་སློབ་ཤོག་སྲོང་དགོས་པའི་དཔེ་བུ་གང་འདུག་གཤམ།
 - (1) དེའི་དཔེ་བུ་ནམ་ཞོར་གྱི་ལན་གཞོན་ཚིག་གི་འཁར་བར་བརྟེན། ཞེས་དཔེ་ཡོད་དོ།
 - (2) དེའི་དཔེ་བུ་ནམ་ཞོར་གྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་འཁར་བར་བརྟེན། ཞེས་དཔེ་ཡོད་དོ།
 - (3) དེའི་དཔེ་བུ་ནམ་ཞོར་གྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་འཁར་བར་བརྟེན། ཞེས་དཔེ་ཡོད་དོ།
 - (4) དེའི་དཔེ་བུ་ནམ་ཞོར་གྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་འཁར་བར་བརྟེན། ཞེས་དཔེ་ཡོད་དོ།
- 92. མ་དག་རྒྱན་འབྲུམ་ཟེར་ན་གང་རེད་དམ།
 - (1) ཡིག་གཞུགས་མི་ལྟར་བ་ལ་ཟེར།
 - (2) མ་དག་ཤེས་བཞིན་རྒྱན་དུ་འཇགས་པ་ལ་ཟེར།
 - (3) ཤེས་བཞིན་རྒྱན་འཇགས་བཞག་པ་ལ་ཟེར།
 - (4) དག་ཆ་མ་དག་པ་ལ་ཟེར།

93. སློབ་མ་རྣམས་སློབ་འཇུག་གི་སྐབས་སུ་གང་དག་ལ་དོ་སྣང་གནང་དགོས་སམ།
- (1) སྐད་གསལ་གསུམ་དང་སྐྱ་ཡི་སྤྲེ་གནས་མ་ཞོར་བར་སྦྱོང་དགོས།
 - (2) གྲིས་བ་མཚུ་བ་འཇུག་གིས་སྐྱ་ཡི་སྤྲེ་གནས་མ་ཞོར་བར་སྦྱོང་དགོས།
 - (3) སྐད་གསལ་གསུམ་དང་ཡིག་གཟུགས་ལ་དམིགས་བསམ་སྦྱོང་དགོས།
 - (4) སློབ་སྣངས་གྲིས་ཚིག་དང་སྐྱ་ཡི་སྤྲེ་གནས་མ་ཞོར་བར་སྦྱོང་དགོས།
94. བརྗོད་བ་བདེ་ཞིང་སྤྲོ་མཁས་པ་ཡོང་བར་གང་གྲེད་དགོས་སམ།
- (1) ཡི་གེ་སྦྱོང་སྐབས་སྐད་གསལ་ལ་ཤེའི་སློབ་སློབ་དགོས།
 - (2) ཡི་གེ་སྦྱོང་སྐབས་སྐད་གསལ་ལ་ཤེའི་སློབ་སྦྱོང་དགོས།
 - (3) ཡི་གེ་སློབ་སྐབས་སྐད་གསལ་ལ་ཤེའི་སློབ་སློབ་དགོས།
 - (4) ཡི་གེ་འབྲི་སྐབས་སྐད་གསལ་ལ་ཤེའི་སློབ་འབྲི་དགོས།
95. མ་དག་རྒྱན་འབྲུམ་དེ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་དམ།
- (1) དེ་ལྟི། དགེ་ཚུན་གྲིས་ཞོར་འཇུག་སློབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གིས་ཡོད།
 - (2) དེ་ལྟི། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཞོར་འཇུག་སློབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གིས་ཡོད།
 - (3) དེ་ལྟི། སློབ་སྤྲུལ་གིས་ཞོར་འཇུག་སྦྱང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གིས་ཡོད།
 - (4) དེ་ལྟི། བ་མས་ཞོར་འཇུག་བརྩམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གིས་ཡོད།
96. སློབ་མོ་གསལ་སློབ་འཇུག་གྲེད་དགོས་པའི་དགོས་དམིགས་གང་ཡིན་ནམ།
- (1) གང་ལེས་པ་དེ་མི་བརྗོད་པ་དང་ལག་ཐོགས་ཀྱིས་བདེ་ལོ་ཡོང་བའི་དགོས་པ་སོགས་ཡོད་པ་རེད།
 - (2) གང་ལེས་པ་དེ་མི་བརྗོད་པ་དང་བརྗོད་ཉམས་ཡོང་བའི་དགོས་པ་སོགས་ཡོད་པ་རེད།
 - (3) གང་ལེས་པ་དེ་མི་བརྗོད་པ་དང་ལག་ཐོག་སྦྱོང་བཟང་ལོ་ཡོང་བའི་དགོས་པ་སོགས་ཡོད་པ་རེད།
 - (4) གང་ལེས་པ་དེ་མི་བརྗོད་པ་དང་སློབ་གཉེང་གཟབ་ངེས་ལོ་ཡོང་བའི་དགོས་པ་སོགས་ཡོད་པ་རེད།
97. གང་གྲེད་བ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་པབ་སྐབས་དག་ཆ་མ་ཞོར་བ་ལ་གང་གྲེད་དགོས་སམ།
- (1) ཡི་གེ་འབྲི་སྐབས་དག་ཆ་མ་ཞོར་བ་ཡོང་བར་ཡིག་གཟུགས་ལ་དམིགས་བསམ་དོ་སྣང་སྦྱོང་དགོས།
 - (2) གང་སྦྱང་བར་བསམ་སློབ་ལེགས་བཅུང་ནས་དག་ཆ་ཞོར་གྱི་མ་རེད།
 - (3) ཡི་གེ་འབྲི་སྐབས་དག་ཆ་མ་ཞོར་བ་ཡོང་བར་སྐྱ་ཡི་སྤྲེ་གནས་དག་བརྗོད་དགོས།
 - (4) གང་སྦྱང་བ་སྐད་གསལ་གསུམ་དང་སྐྱ་ཡི་སྤྲེ་གནས་མ་ཞོར་བར་སྦྱོང་དགོས།

98. ཤེས་ཡོན་ལ་སློབ་འཕེལ་བ་དང་བྱང་བ་ཡོང་བར་གང་བྱེད་དགོས་སམ།
- (1) གང་སློང་བར་བྱ་བ་དེ་ལྟེང་བཞག་པར་བརྒྱབ་ཐུབ་ན་སློབ་འཕེལ་གྱི་རེད།
 - (2) གང་སློང་བར་བྱ་བ་དེ་དམིགས་ལམ་དུ་འཆར་ཐུབ་ན་སློབ་འཕེལ་གྱི་རེད།
 - (3) གང་སློང་བར་བྱ་བ་དེ་སློ་ཐོགས་སླེབས་པར་བྱས་ཐུབ་ན་སློབ་འཕེལ་གྱི་རེད།
 - (4) གང་སློང་བར་བྱ་བ་དེ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཐུབ་ན་སློབ་འཕེལ་གྱི་རེད།

99. ཤེས་ཡོན་ལ་འཇགས་རུས་འཇགས་ཡོང་བ་གང་བྱེད་དགོས་སམ།
- (1) རྫོ་འཇིན་ནི་ཡང་ཡང་སློང་དགོས།
 - (2) ལོ་བསྐྱར་ཡང་ཡང་བྱེད་དགོས།
 - (3) ཡིག་གཞུགས་ནི་ཡང་ཡང་གིས་དགོས།
 - (4) ཡང་ཡང་དོ་སྣང་སློང་དགོས།

གཤམ་གསལ་སྣེ་ཚིག་ལེགས་པར་བསྐྲགས་ཏེ་འགྲིག་བའི་ལན་མ་ཞོར་བ་འདོམས་དགོས།

། མཁས་པ་བདེན་རླུང་བརྟགས་ནས་བྱེད།	། རླུང་བོ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱག
། རྩུ་ནང་ཅལ་གྱིས་སྐྱ་གྲགས་པས།	། གཅན་གཟན་རི་དྲགས་པལ་ཆེར་གྲོས།
། འཕར་དོ་རྗེ་གདན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ན།	། གནས་སུར་རྒྱལ་བོད་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད།
། རི་མཐོ་བོ་གནམ་གྱི་ཀ་བ་ཡོད།	། མཚོ་དམའ་བོ་གཡུ་ཡི་མཚམས་ཡོད།
། གངས་དཀར་བོ་ཤེས་གྱི་མཚོད་རྟེན་ཡོད།	། སྤང་མེར་བོ་གསེར་གྱི་མཚོད་རྟེན་ཡོད།
། རི་ཞིང་བོ་སྐྱོན་གྱི་བདུག་སློབ་ཡོད།	། སྟོན་བཟ་བ་གསེར་གྱི་མེ་ཉེག་ཡོད།
། དབྱར་བཟ་བ་གཡུ་ཡི་མེ་ཉེག་ཡོད།	། གྱེ་གངས་རིའི་མགོན་བོ་སྐྱོན་རས་གཟེགས།
། གནས་དེ་ན་ཁྲོད་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཡོད།	། ཞིང་དེ་ན་ཁྲོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡོད།

100. རྩུ་ནང་ཅལ་གྱིས་སྐྱ་གྲགས་པས་རི་དྲགས་སྐྱོན་གཟན་རྣམས་ནས་གང་བྱས་སམ།
- (1) གཅན་གཟན་རི་དྲགས་པལ་ཆེར་འཇིགས་སྐྱག་གིས་ལྷས་ནས་བསྐྱད་བ་རེད།
 - (2) གཅན་གཟན་རི་དྲགས་པལ་ཆེར་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ནས་བསྐྱད་བ་རེད།
 - (3) གཅན་གཟན་རི་དྲགས་པལ་ཆེར་གྲོས་ཕྱིན་བ་རེད།
 - (4) གཅན་གཟན་རི་དྲགས་པལ་ཆེར་རྒྱ་སྐྱོན་ནས་བསྐྱད་བ་རེད།

101. ལྷན་པོ་ག་དུས་ཡིན་ཡང་གང་གི་རྗེས་སུ་འགོ་གི་རེད་དམ།

- (1) ལྷན་པོ་གོགས་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་གི་རེད།
- (2) ལྷན་པོ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་གི་རེད།
- (3) ལྷན་པོ་ཐ་རྒྱའི་རྗེས་སུ་འགོ་གི་རེད།
- (4) ལྷན་པོ་གཡོ་སྐྱའི་རྗེས་སུ་འགོ་གི་རེད།

102. འར་དོ་རྗེ་གདན་གྱི་བྱང་སྤོགས་ན་གང་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡོད་དམ།

- (1) གནས་སུར་རྒྱལ་བོད་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད།
- (2) གནས་སུར་རྒྱལ་བ་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད།
- (3) གནས་སུར་རྒྱལ་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད།
- (4) གནས་སུར་རྒྱལ་རྒྱ་གར་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད།

103. མཁས་པ་བདེན་རླུན་བརྟགས་ནས་གང་གྱེད་གྱི་རེད་དམ།

- (1) མཁས་པས་བདེན་རླུན་ཡིན་མིན་བརྟག་ནས་རྟོག་ཁྲོའི་གི་རེད།
- (2) མཁས་པས་བདེན་རླུན་ཡིན་མིན་བརྟག་ནས་བྱམས་སྐྱོང་གནང་གི་རེད།
- (3) མཁས་པས་བདེན་རླུན་ཡིན་མིན་བརྟག་ནས་ལས་འགོ་བཙུག་གི་རེད།
- (4) མཁས་པས་བདེན་རླུན་ཡིན་མིན་བརྟག་ནས་རྒྱག་རེ་བརྒྱབ་གྱི་རེད།

104. མཚོ་དམའ་བོ་གང་གི་མཁུལ་ཡོད་དམ།

- (1) མཚོ་དམའ་བོ་རགས་གྱི་མཁུལ་ཡོད།
- (2) མཚོ་དམའ་བོ་གཡུ་ཡི་མཁུལ་ཡོད།
- (3) མཚོ་དམའ་བོ་སེར་གྱི་མཁུལ་ཡོད།
- (4) མཚོ་དམའ་བོ་དུལ་གྱི་མཁུལ་ཡོད།

105. དེ་ན་རི་མཐོ་བོ་གང་འདྲ་བ་ཡོད་དམ།

- (1) རི་མཐོ་བོ་རིའི་ཀ་བ་ཡོད།
- (2) རི་མཐོ་བོ་བྲག་གི་ཀ་བ་ཡོད།
- (3) རི་མཐོ་བོ་གངས་ཀྱི་ཀ་བ་ཡོད།
- (4) རི་མཐོ་བོ་གནམ་ཀྱི་ཀ་བ་ཡོད།

གཤམ་གསལ་སློབ་ཁྲིད་ཐབས་ལམ་གྱི་བ་ལས་འགྲིག་པའི་ལན་མ་ཞོར་བར་འདོམས་དགོས།

106. མ་སྐད་དེ་སྐད་སྣ་མང་གི་གཞི་རྩར་ཡིན་པ་.....།

- (1) ལྷ་གྲུ་ཚང་མ་སྡོན་འགྲུའི་སློབ་བྲ་དེ་ནང་སྐད་ཐོག་དབྱིན་སྐད་ཐོག་འགོ་རྒྱུགས་དགོས།
- (2) ལྷ་གྲུ་ཚང་མས་ཉིན་རྗེ་སྐད་དེ་སྐད་ཡིག་དང་བོ་ཡིན་དགོས།
- (3) ལྷ་གྲུ་ཚང་མའི་སྡོན་འགྲུའི་སློབ་བྲ་དེ་རང་གི་མ་སྐད། ཡང་ན། ལྷ་གྲུ་ཚང་མ་འགོ་རྒྱུགས་དགོས།
- (4) ལྷ་གྲུ་ཚང་མ་སྡོན་འགྲུའི་སློབ་བྲ་དེ་མངའ་སྡེའི་སྐད་ཐོག་འགོ་རྒྱུགས་དགོས།

107. གཤམ་གསལ་སློབ་ཁྲིད་པའི་འཆར་ལས་བདེན་པ་མིན་པའི་ཞོར་རྟགས་བརྒྱབ་དགོས།

- (1) སྤྱིང་པོ་ལེན་པར་བལྟ་ཙམ་བྱ་ཚོག་ལ་ཞིབ་ཚག་ལ་དམིགས་བསམ་གྱི་བ་འཇམ་ལ་བལྟ་དགོས།
- (2) ཞིག་ཚག་དང་སྤྱིང་པོ་ལེན་གཉིས་ཀ་སློབ་པ་སོའི་མིག་འགྲུལ་བསྐྱོད་པའི་ཐོག་ནས་བལྟ་སློབ་བྲ་དགོས།
- (3) སློབ་ཁྲིད་ཡང་ཡང་སློབ་པ་སྤྱིང་པོ་ལེན་ལ་དེ་ལ་ཞིབ་ཚག་བྲས་པ་བདེན་པར་མཐོང་།
- (4) ཞིབ་ཚག་ཡོང་བར་གཉིང་ནས་སློབ་ཁྲིད་པ་སྤྱིང་པོ་ལེན་ལ་སྤྱིང་པོ་ལེན་ལ་སློབ་པ་ལྟ་སློབ་ཙམ་ནས་ཤེས་ཐུབ།

108. ལྷ་གྲུས་སྐད་ཡིག་བརྗོད་པ་བརྗོད་པ་འགོ་རྒྱུགས་སྐབས་ཉེ་འཁོར་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་ཆས་བྱུང་བ་དེས་པ་ཡིན་ན། གཤམ་གསལ་སྐད་ཡིག་གང་ལས་མང་བ་བརྗོད་དམ།

- (1) ཤེས་བྲ་དེ། (Informative)
- (2) རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་ཞིག། (Heuristic)
- (3) བསམ་ཚུལ། (Imaginative)
- (4) འཆར་ཚན་དེ། (Regulatory)

109. མིའི་བརྗོད་པས་དུས་དང་གནས་མི་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་གཤམ་གསལ་མིའི་སྐད་གྱི་དབྱིབས་ནི།

- (1) མིང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ། (Structure Dependence)
- (2) སྒྲ་སོ་སོར་བྱེ་བ། (Discreteness)
- (3) གནས་ངེས་མེད། (Displacement)
- (4) འགོག་རྒྱུན་མེད་པ། (Arbitrariness)

110. གཤམ་གསལ་དེ་སློབ་པ་དང་མཉམ་གཤིབ་རྒྱུ་ལྡན་པའི་ཆུང་མ་ཡིན་པ་སེམས་དགོས།

- (1) བང་རིམ་དུ་སློབ་པས་མཚུངས་འགྲིག་པ་དང་བརྟེན་པ་བྱ་དགོས།
- (2) ད་བར་བསྐྱབས་པ་ལ་དུན་ཤིང་བྱ་དགོས།
- (3) ཡི་གེ་སློབ་རེ་རེ་དོ་སྣང་སྤྲད་དགོས།
- (4) བརྗོད་གཞི་བོད་དུ་ཡོད་པ་དང་འབྲེལ་དགོས།

111. གཤམ་གསལ་དེ་སྐད་ཡིག་གཉིས་པ་སློབ་ཐོང་དུ་བརྗོད་བསྐྱུར་བ་བྱུང་བ་མེད་པ་ཡིན།

- (1) སྐད་ཡིག་གཉིས་པར་ཐད་ཀར་སྐད་ཆ་ཤོད་པ་དེ་སྐད་ཡིག་གཉིས་ཀར་མཚུངས་བསྐྱུར་བྱ་དགོས།
- (2) སྐད་ཡིག་གི་བརྗོད་གཟུགས་དང་འགྲོ་སྣངས་ཐོག་དམིགས་བསལ་དོ་སྣང་བྱ་དགོས།
- (3) སྐད་ཡིག་དང་མོ་དང་གཉིས་པའི་བརྗོད་གཉིས་མཚུངས་བསྐྱུར་བྱ་དགོས།
- (4) སྐད་ཡིག་གཉིས་པའི་བརྗོད་སློབ་པ་དང་ལག་ལེན་གཉིས་རེད།

112. དགེ་ལགས་ནས་རང་གི་སློབ་མ་ལ་རྒྱ་བ་རྒྱས་པ་ལ་སློབ་མས་ཉམས་སྲོང་གིས་ལན་སྤྲད་སྐབས་ཇི་ལྟར་ཇི་བཞིན་གྱི་ལན་རྒྱས་གྱི་ཡོད་པའི་དཔེ་དེ་.....།

- (1) སྐད་ཡིག་འགྲུར་བ། (Metalingualism)
- (2) དོན་དོ་མ་སྟོན་པ། (Metasemiotics)
- (3) རོས་འཛིན་འགྲུར་བ། (Metacognition)
- (4) གཟུགས་རྒྱན། (Metaphor)

113. གཤམ་གསལ་གང་དེ་ཀ་ར་ཤན་ (Krashen) བསམ་ཚུལ་དང་ཉི་མོ་སི་ཀེ་ (Vygotsky) ཡི་ ZPD ཡིན་ནམ།

- (1) རང་བཞིན་གྱི་བཞོན་པའི་བསམ་ཚུལ། (Natural order hypothesis)
- (2) ཕན་ཀུས་སྒྲོན་པའི་བསམ་ཚུལ། (Affective filter hypothesis)
- (3) བཤམ་འཇུག་གི་བསམ་ཚུལ། (Input hypothesis)
- (4) འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ། (Monitor hypothesis)

114. སྤྱི་བཏང་སྐད་ཡིག་ཉམས་རྒྱུད་གཅིག་ཉེན་གཅིག་གོགས་ (Cummins' interdependence) ཡིན་པས། འདི་དག་པན་ཚུན་ནང་ཁུལ་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་དེ་གང་རེད་དམ།

- (1) སྐད་ཡིག་གཉིས་པ་ལས་འབྲི་ལྡོག་བྱུང་།
- (2) སྐད་ཡིག་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ནང་སྐར་གྱི་ནང་གི་ཚལ་དེ་གཞི་ཅ་རེད།
- (3) སྐད་ཡིག་གོ་རྟོགས་དང་སྐད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་དེ་སྐད་ཡིག་གཉིས་པ་རེད།
- (4) ཤེས་ཡོན་ཕྱུལ་བྱུང་འཛིན་སྐྱབས་སྐད་ཡིག་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལས་བྱུང་།

115. མིང་གཞིའི་སྒོན་དུ་སྒྲོག་ཚལ་དང་མཉམ་ཆེག་དང་སྐད་སྒྲོག་པ་འོས་བབས་མེད་པ་རེད།

- (1) ཆེག་དང་སྒྲོག་ཆ་གཉིས་ཡི་གེ་ལས་དོ་དམིངས་ཆེ་བ་ཡོད།
- (2) ཡི་གེ་སོ་སོར་ཡོད་པ་དེ་ཆེག་ལས་སྒོ་འཛིན་བྱེད་པར་དཀའ་བ་ཡོད།
- (3) སྒྲོག་པ་པོས་ཐོག་མ་སྒྲོག་སྐབས་ལྡེ་བ་རྒྱུང་བ་ལས་ཆེ་བ་དོ་སྐྱོང་ཆེ་བ་སྒྲོད་ཀྱི་ཡོད།
- (4) ཆེག་དང་དེའི་དོན་དག་རྟོགས་པ་དེ་དང་མཉམ་ཡི་གེ་ལ་དེ་ཙམ་ཀུས་པ་མེད།

116. གཤམ་གསལ་སྐད་ཡིག་སྤྱི་དང་ཡུལ་སྐད་གཉིས་སྐད་ཡིག་ལྟར་བདེན་པ་རེད་དམ།

- (1) སྐད་ལ་ཡིག་གཟུགས་ཡོད། ཡུལ་སྐད་ལ་ཡིག་གཟུགས་འབྲི་རྒྱ་མེད།
- (2) དེ་ཡི་ཐོག་ཁྲུང་པར་ལེགས་པོ་བྱེ་བྱུབ་པ་བྱུང་མེད།
- (3) སྐད་ཡིག་དེ་ཚོམ་རིག་འབྲི་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་ཡུལ་སྐད་དེ་བའི་ཚོམ་འབྲི་རྒྱ་མེད་པ་རེད།
- (4) སྐད་ཡིག་དང་ཡུལ་སྐད་གཉིས་སྐད་ཡིག་གི་ཆ་ནས་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ནའང་ས་གཞི་རིག་པའི་དབང་གིས་གཅིག་མཚུངས་རེད།

117. ལྷ་བ་བདུན་པ་ཅན་པེ་ར་ (Veera) མསོ་ད་བཟོད་དབྱུངས་དང་མིང་གཞི་མཉམ་བསྐྱོམས་ཀྱིས་སྐད་ཆ་བཤད་བཞིན་པ་དེ་གཤམ་དེ་རེད།

- (1) ལྷ་གསལ་མེད་པ། (Cooing)
- (2) སྐད་ཡིག་གི་བརྗོད་པ། (Linguistic speech)
- (3) ལྷ་དབྱུངས། (Phonemes)
- (4) བབ་ཅོལ། (Babbling)

118. མིང་གཞི་ཡར་ཐོན་ ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ།

- (1) ཚིག་གང་ཞིག་ང་ཚོས་འབྲི་བ་དང་ལྷོག་པའི་སྐབས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས།
- (2) ཚིག་གང་ཞིག་ལྷོག་པ་པོ་ལ་ཚིག་རེད།
- (3) ཚིག་གང་ཞིག་ང་ཚོས་ཐོས་པ་དེ་ངོས་འཛིན་དགོས།
- (4) ང་ཚོས་ལྷོག་བཞིན་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཡི་གེ་དེ་ཡང་རྟོགས་པ་བྱེད་དགོས།

119. གཤམ་གསལ་གང་དེ་སྐད་ཡིག་དགོས་མཁོའི་གནད་དོན་ (LAD) རྒྱ་འབྲེལ་བཤད་ཡོ་མ་མ་རེད།

- (1) ལྷ་གསལ་སྐད་ཡིག་གི་གཞི་ཅ་རི་སྤྱད་པ།
- (2) ལྷ་གསལ་རང་སྐད་ལས་ཐོན་སྐྱེད་དེ་མང་བ་ཡོད་པ་རེད།
- (3) ལྷ་གསལ་རང་སྐད་དང་པོ་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་དགོས།
- (4) དུས་ཚོད་སྤྱད་དུ་ལོ་༧ ནས་༥ རྒྱ་ཚུད་སྐད་ཡིག་སྤྱོད་སྐབ་བཅ།

120. ལྷི་ཚོགས་བརྗོད་པའི་ནང་ལྷི་ཚོགས་དབལ་འབྱོར་མི་འདྲ་བའི་བརྗོད་སྟངས་ལ་བརྟག་དབྱུང་བྱས་པ། དཔེར་ན་འདི་.....།

- (1) ལྷི་ཚོགས་རིག་གཞུང་མི་འདྲ་བ། (A socio-cultural variable)
- (2) ལྷི་ཚོགས་བསམ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ། (A socio-psychological variable)
- (3) ལྷི་ཚོགས་སྐད་ཡིག་མི་འདྲ་བ། (A socio-linguistic variable)
- (4) ཐེ་གཏོགས་ཆེ་ཚུང་མི་འདྲ་བ། (A Pragmatic Variable)

ཡིག་རྒྱུགས་པས་སྡེ་ཚན་བཞི་པ་། ༡༢༡ ནས་༡༥༠ ེ གཤམ་
སྲིད་ འདམས་ཡོདན(Tibetan) བོད་ཡིག་སྐད་ཡིག་གཉིས་
པ་ཁོན་རེད།

Candidates should attempt the
questions from Part-V (Q No. 121-
150), if they have opted Tibetan as
Language – II only

PAPER-I ཚན་པ། ལྷ་པ། (PART-V) སྐད་ཡིག་གཉིས་པ།

(LANGUAGE-II)

TIBETAN

གཞན་གསལ་བརྗོད་པ་ལེགས་པར་བསྐྲུབ་ཏེ་འགྲིག་པའི་ལན་མཚོར་བ་འདོམས་དགོས།

། རྫོགས་ལེན་ནམ་ལབ་ལེན་རྫོགས་ལོངས་སྤྱུགས་པ་དེ་ནི། ཕྱི་ལོའི་སྤོན་གྱི་ལོ་ ༡༠༠ སྐབས་མེག་ནེ་ག་ལེ་ (Magnetise) ཞེས་པའི་གྲོང་བརྒྱུ་ཞེག་ནང་གཏེར་རྗེས་ཞེག་བརྗོད་པ་དེས་ལྷགས་སྤྱུག་རྣམས་རང་གི་སྤོགས་སྤྱུ་འཕེན་ལུབ་པའི་ཁྱད་ཚོས་པ་ཞེག་བརྗོད་པ་དེའི་མིང་ལ་ཡུལ་མིང་བཏགས་པས་རྗེས་སྤྱུ་མེག་ནེ་ཏེ་ལེར་ (Magnetite) མིང་ཐོགས། ལབ་ལེན་ནང་མོ་དབྱུངས་སྐབས་དེས་སྤོད་བྱང་ལ་ལ་སྤོགས་པའི་ཁྱད་ཚོས་ལ་བརྗོད་ནས་ལབ་ལེན་རྫོགས་ལོངས་སྤྱུགས་པ། རྫོགས་པའི་སྤོད་བྱེད་བཞེན་པའི་སྤོགས་ཆས་པལ་མོ་ཚེའི་ཐོག་བེད་སྤོད་བྱེད་བཞེན་ལོད་པ་རེད། དཔེར་ན། འབྲུགས་སྐྱམ། རྒྱང་བསྐྱུགས། སྤོག་ལྷང་སོགས་ནང་བེད་སྤོད་བྱེད་པ་རེད། རྫོགས་ལེན་དེས་གཡས་གཡོན་འདི་ལོད་པའི་ལྷགས་རིགས་རྣམས་རང་གི་སྤོགས་སྤྱུ་འཕེན་ལྷགས་ལོད་པའི་རང་བཞེན་ལ་དབྱིན་སྐད་ལ་མེག་ནེར་ལེ་ཡམ་(Magnetism)ཟེར།ལབ་ལེན་རྫོགས་སྤོད་བྱང་བྱེད་ཞེས་ཟེར་དགོས། ལབ་ལེན་རྫོགས་པའི་སྤོད་བྱེད་ཚོའི་ནང་དངོས་ཆས་ཚེན་པོ་དེ་དག་པར་ཚུར་འདེགས་བྱུང་བྱ་རྒྱུར་བེད་སྤོད་པ་རེད། སྤོག་ལ་བརྗོད་པའི་འབྲུང་སྤོག་གཉིས་ལོད་པ་དེ་ཚོ་ཡང་རྫོགས་ལེན་གྱི་རྒྱས་པ་ལ་བརྗོད་ནས་ལོད་གི་ལོད་པ་རེད།རང་ཚོའི་ལང་པའི་ནང་གི་སྤོག་རྣམས་འབྲུང་སྤོག་རེད།སྤོག་རྗེས་ (Cell/Battery) རྗེས་འབྲུར་བྱུང་ནས་སྤོག་བྱུང་བ་ནི་འདར་སྤོག་རེད། སྤར་གྱི་རྒྱས་སྤོག་དང་ལབ་ལེན་རྫོགས་ལེན་གྱི་བར་ལ་འབྲེལ་བ་ལོད་པ་ལེས་གྱི་མེད་ལ་དང་སང་དེ་གཉིས་ནང་ཁུལ་འབྲེལ་བ་ལོད་པ་བཤད་པ་ལྟར་ལག་བསྟར་ཡང་བྱེད་བཞེན་པ་རེད། སྤོག་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༩ ནང་ཨ་རི་བ་རྗེན་ཇ་མེན་སྤུ་ཀོན་ལིན་ (Benjamin Franklin) ཞེས་པའི་རིག་པ་ལ་བརྗོད་ནས་བྱུང་བ་ཞེག་རེད། ཚན་རིག་པས་ཚར་དུས་སྤོད་མར་བྱུང་བ་དེ་སྤོན་པ་གཉིས་འདར་བ་ལ་བརྗོད་ལོད་གི་ལོད་པ་བཤད་ཀྱང་ཚོས་ལྷགས་པ་ཚོས་སྤོད་ལྷ་མ་ཡི་གཉིས་འཕམ་པ་ལ་བརྗོད་ནས་བྱུང་བར་བཤད།

121. བཟོ་གྲ་ཚེན་པོའི་ནང་དངོས་ཆས་ཚེན་པོ་དེ་དག་པར་ཚུར་འདེགས་བྱུང་བྱ་རྒྱུར་བེད་སྤོད་གཙོ་ཐོ་དེ་གང་རེད་དམ།

- (1) དེ་ནི་ཚུ་ལྷགས་གྱི་རྒྱས་པས་རེད།
- (2) དེ་ནི་རྒྱང་ལྷགས་གྱི་རྒྱས་པས་རེད།
- (3) དེ་ནི་རྫོགས་ལེན་གྱི་རྒྱས་ལྷགས་གྱི་རེད།
- (4) དེ་ནི་སྤོག་ལྷགས་གྱི་རྒྱས་པས་རེད།

122. ལྷོག་དང་ཁབ་ལེན་རྩོ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་དམ་མེད།

- (1) འབྲེལ་བ་མེད་མེ་ཆ་མི་ཐོགས།
- (2) འབྲེལ་བ་ཡོད།
- (3) འབྲེལ་བ་མེད།
- (4) འབྲེལ་བ་རྒྱང་ཙམ་ཡོད།

123. ཆར་དུས་སུ་ལྷོག་དམར་བྱུང་བ་དེ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་བཤད་དམ།

- (1) ས་ལྗིད་ལྗན་བ་གཉིས་པན་ཚུན་སྤྱག་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད།
- (2) མཁའ་དབྱེད་ས་ལྗིད་ལྗན་བ་གཉིས་པན་ཚུན་སྤྱག་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད།
- (3) རྩ་ལྗིད་ལྗན་བ་གཉིས་པན་ཚུན་སྤྱག་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད།
- (4) སྤྲིན་ལྗིད་ལྗན་བ་གཉིས་པན་ཚུན་སྤྱག་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད།

124. རྩོ་ཁབ་ལེན་ནམ་ཁབ་ལེན་རྩོ་ཞེས་པ་དེ་ཐོག་མར་ཡུལ་གང་དུ་རྟེན་པ་རེད་དམ།

- (1) རྩོ་ཁབ་ལེན་དེ་ཐོག་མར་མེག་ལི་ཤི་ཡ (Maglesia) ཞེས་པའི་གྲོང་བརྒྱུ་ཞིག་ནས་རྟེན།
- (2) རྩོ་ཁབ་ལེན་དེ་ཐོག་མར་མེག་རུ་ཤི་ཡ (Magnusia) ཞེས་པའི་གྲོང་བརྒྱུ་ཞིག་ནས་རྟེན།
- (3) རྩོ་ཁབ་ལེན་དེ་ཐོག་མར་མེག་ནེ་ཤི་ཡ (Magnetise) ཞེས་པའི་གྲོང་བརྒྱུ་ཞིག་ནས་རྟེན།
- (4) རྩོ་ཁབ་ལེན་དེ་ཐོག་མར་མེག་ཀ་ཤི་ཡ (Magkasia) ཞེས་པའི་གྲོང་བརྒྱུ་ཞིག་ནས་རྟེན།

125. གློག་ལ་མི་འདྲ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་གང་དང་གང་རེད།

- (1) མི་འདྲ་གཉིས་ནི། མོ་གློག་དང་མོ་གློག་གཉིས་རེད།
- (2) མི་འདྲ་གཉིས་ནི། ཚུ་གློག་དང་མི་གློག་གཉིས་རེད།
- (3) མི་འདྲ་གཉིས་ནི། གློག་ལ་བཙོར་གློག་དང་འཐེན་གློག་གཉིས་རེད།
- (4) མི་འདྲ་གཉིས་ནི། གློག་ལ་བརྟམ་གློག་དང་འཇུད་གློག་གཉིས་རེད།

126. ཨ་རིམ་བ་རླེན་ཇ་མེན་ཐོག་ལོན་(Benjamin Franklin)ཞེས་པ་དེས་བྱ་བྱེད་གཙོ་བོ་གང་གནས་སམ།

- (1) ཁོང་གིས་ 1752 ལོར་གློག་གསར་བཏོད་གནང་བ་རེད།
- (2) ཁོང་གིས་ 1763 ལོར་གློག་གསར་བཏོད་གནང་བ་རེད།
- (3) ཁོང་གིས་ 1773 ལོར་གློག་གསར་བཏོད་གནང་བ་རེད།
- (4) ཁོང་གིས་ 1783 ལོར་གློག་གསར་བཏོད་གནང་བ་རེད།

127. ཁབ་ལེན་དོ་དེའི་ཚན་རིགས་ཀྱི་དངོས་རྒྱས་གང་ཞེས་པ་དེ་རེད་དམ།

- (1) དེ་ནི་ལི་ཏ་ (Lead Stone) ཞེས་པའི་ཏུས་ལྷགས་རིགས་ཀྱི་གསལ་ཤིག་རེད།
- (2) དེ་ནི་ལི་ཏ་ (Lead Stone) ཞེས་པའི་དོ་དེའི་རིགས་ཀྱི་གསལ་ཤིག་རེད།
- (3) དེ་ནི་ལི་ཏ་ (Lead Stone) ཞེས་པའི་ལྷགས་རིགས་ཀྱི་གསལ་ཤིག་རེད།
- (4) དེ་ནི་ལི་ཏ་ (Lead Stone) ཞེས་པའི་དངོས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་རེད།

128. རྩས་འགྲུར་གྱི་གློག་ལ་གང་ཟེར་རམ།

- (1) རྩས་འགྲུར་གྱི་གློག་ལ་སྐྱམ་གློག་ཟེར་བ་རེད།
- (2) རྩས་འགྲུར་གྱི་གློག་ལ་འཐེན་གློག་ཟེར་བ་རེད།
- (3) རྩས་འགྲུར་གྱི་གློག་ལ་འདར་གློག་ཟེར་བ་རེད།
- (4) རྩས་འགྲུར་གྱི་གློག་ལ་འཇུད་གློག་ཟེར་བ་རེད།

གཤམ་གསལ་བརྗོད་པ་ལེགས་པར་བསྒྲགས་ཏེ་འགྲིག་པའི་ལན་མཚོར་བ་འདོམས་དགོས།

། རྩོན་བྱང་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་རྫོང་མ་ར་ཏ་སིའི་ནགས་སྐྱབ་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཉེ་ཞིས་སུ་ཚུ་མོ་གརྒྱ་རྒྱལ་བཞིན་ཡོད་པའི་ཉེ་འདབས་ཀྱི་ཁྲོད་གསེབ་ནས་ཤིང་འབྲུས་ཤིང་ཚོང་གིས་མི་ཚོ་སྐྱེལ་མཁན་རྣམ་ལག་ཀར་ཏ་ར་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། ཉེན་ཅིག་གརྒྱའི་གཙང་གཞུང་གི་ཤིང་རྩོད་གི་སྐྱེ་ཡི་ཤིང་གཙོད་བཞིན་ཡོད་པ་ཞོ་བའི་རྒྱང་བ་འདམ་བེད་ཀྱིས་གཙང་རྒྱ་བ་སྐོང་ཁོ་བའི་ནང་ལྷུང་ཏེ་འཆེ་ལ་ཉེ་བ་ཡོད་པ་དེ། གཙང་པོའི་ཉེ་ཞིས་སུ་ཡོད་པའི་རི་དྲགས་རུ་རུ་(རི་དྲགས་ལུས་ལ་སེམས་ནི་བྱང་རྒྱབ་སེམས། རྩ་ཅེ་གཅིག་ལ་ལུས་ནི་གསེར་ལྟར་མཛེས། རི་དྲགས་ཡིན་ཡང་མི་སྐྱད་ལྷང་ལྷང་འདོན་)བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཤིང་མཁན་རྒྱ་ལྷུང་གི་འདྲིགས་པ་ལས་སྐྱབས་སོ། དེ་སྐྱབས་ཤིང་མཁན་གྱིས་རི་དྲགས་ལ་སྐྱེ་བྱིན་བྱེད་ཤིང་གི་མཚོན་པ་བྱ་འདོད་པས། རི་དྲགས་རུ་རུས་ཁྲོད་ཀྱིས་ང་འདི་ལྟར་ཡོད་པ་གཞན་ལ་མི་སྐྱེ་ཞིག་ དེས་མཚོན་པ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་དོ། དེ་མཚོན་པ་ནས་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བཟུན་མོ་ནང་ཚོན་ལ་རི་དྲགས་བཞིན་མི་ལམ་དུ་མིས་ཞིང་ཚོས་ཀྱང་གསུངས་བ་མིས་པ། གཉིད་བསད་པ་དང་བཟུན་མོས་རྒྱལ་པོ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་པ་དེ་རྒྱལ་ཁང་དུ་གདན་འདྲངས་དགོས་པའི་ལྷ་རྒྱལ་ནན་བརྗོད་སྐྱེས་སོ། རྒྱལ་པོ་ཡང་རང་གི་སློབ་པོ་རྣམས་ལ་བཀའ་གནང་ཏེ་རི་དྲགས་དེ་འདྲ་གང་ཡོད་འཚོལ་དུ་བཏང་། དེ་མཚོན་པ་ནས་གནས་རྒྱལ་ཤིང་མཁན་གྱིས་ཐོས། རྒྱལ་པོའི་སྐྱེ་ཐན་ལ་རྒྱལ་ནས་རི་དྲགས་གང་དུ་ཡོད་པ་བསྐྱོད། རྒྱལ་པོས་མཐའ་བཞིན་ནས་དམགས་མིས་བསྐྱོར་ཏེ་རི་དྲགས་རུ་རུ་བྱོན། རྒྱལ་ཁང་དུ་གདན་བྲངས་ཏེ་རྒྱལ་སློབ་འབངས་དང་བཅས་པར་རི་དྲགས་ཀྱི་བྱང་རྒྱབ་ཚོས་མང་དག་གསུངས་སོ། དེ་ནས་བཟུང་རི་དྲགས་རུ་རུ་འམ་རི་དྲགས་ཨེ་ན་ཡ་ཞེས་བ་བསམ་གཏན་གྱི་མཛོན་རྒྱགས་སུ་བེད་སྤྱོད་པ་ནང་པའི་ལྷ་ཁང་དགོན་གནས་ཀྱི་རྒྱགས་སུ་གནས་སོ།།

129. ཤིང་མཁན་གྱི་མིང་ལ་གང་ཟེར། ཁོ་ཡུལ་གང་ན་སྤོད་ཀྱི་ཡོད་དམ།

- (1) ཤིང་མཁན་གྱི་མིང་ལ་རྣམ་ལམ་ཏ་རི་ཟེར། ཁོ་ཡུལ་མ་རུ་ཏ་སུར་སྤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
- (2) ཤིང་མཁན་གྱི་མིང་ལ་རྣམ་ལག་ཀར་ཏ་ར་ཟེར། ཁོ་ཡུལ་མ་ར་ཏ་སིར་སྤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
- (3) ཤིང་མཁན་གྱི་མིང་ལ་རྣམ་ཀུ་སྐར་ཟེར། ཁོ་ཡུལ་མ་རུ་ན་སུལ་སྤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
- (4) ཤིང་མཁན་གྱི་མིང་ལ་ཏ་རི་རྣམ་ཟེར། ཁོ་ཡུལ་མ་རུ་ཏ་སུར་སྤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

130. ཤིང་མཁན་དེའི་རྒྱང་བ་འདམ་ནས་གང་དུ་ལྷུང་བ་ཡིན་ནམ།

- (1) ཤིང་མཁན་དེའི་རྒྱང་བ་འདམ་ས་སྤེད་བྱང་དེ་ཁོ་བ་ཚུ་མོ་ལ་སྐྱེ་བའི་ནང་ལྷུང་བ་རེད།
- (2) ཤིང་མཁན་དེའི་རྒྱང་བ་འདམ་ས་སྤེད་བྱང་དེ་ཁོ་བ་ཚུ་མོ་གརྒྱའི་ནང་ལྷུང་བ་རེད།
- (3) ཤིང་མཁན་དེའི་རྒྱང་བ་འདམ་ས་སྤེད་བྱང་དེ་ཁོ་བ་ཁྲོམ་པའི་ནང་ལྷུང་བ་རེད།
- (4) ཤིང་མཁན་དེའི་རྒྱང་བ་འདམ་ས་སྤེད་བྱང་དེ་ཁོ་བ་ཞིང་རྒྱའི་ཡུ་བའི་ནང་ལྷུང་བ་རེད།

131. འིང་མཁམ་རྒྱུ་ལག་ཀར་ཉ་ར་མི་ཚེ་གང་གི་སྒོ་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་དམ།

- (1) འིང་རྒྱར་ནས་འིང་འབྱུས་པ་བཅོང་ནས་མི་ཚེ་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད།
- (2) ལམ་རྒྱར་ནས་འིང་འབྱུས་པ་བཅོང་ནས་མི་ཚེ་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད།
- (3) བགས་ནས་འིང་འབྱུས་པ་བཅོང་ནས་མི་ཚེ་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད།
- (4) གཙང་འབྲམ་ནས་འིང་འབྱུས་པ་བཅོང་ནས་མི་ཚེ་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

132. རི་དྲགས་རྩ་རྩེ་ཁྱད་ཚོས་གང་ཡོད་པ་རེད་དམ།

- (1) རི་དྲགས་རྩ་རྩེ་ཁྱེའི་ལུས་སུ་མི་སྐྱད་སྐྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།
- (2) རི་དྲགས་རྩ་རྩེ་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་སུ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་ལ་མི་སྐྱད་སྐྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།
- (3) རི་དྲགས་རྩ་རྩེ་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་སུ་སྡིག་སེམས་དང་ལྡན་ལ་ཁྱི་སྐྱད་སྐྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།
- (4) རི་དྲགས་རྩ་རྩེ་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་སུ་གཡོ་སྐྱེའི་སེམས་དང་ལྡན་ལ་མི་སྐྱད་སྐྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།

133. འིང་མཁམ་གྱིས་རང་ཉིང་གཙང་རྒྱུ་འཛིགས་ལས་སྐྱབས་པའི་བྱི་ལན་རྩ་རི་དྲགས་རྩ་རྩེ་གང་སྐྱས་སམ།

- (1) རི་དྲགས་རྩ་རྩེ་འཛི་ཚོས་སྟོན་པའི་སྐོར་ཚང་མ་སྐོས་རོགས། དེ་འཛི་བྱི་ལན་འཇལ་བ་ཡིན་ཟེད།
- (2) རི་དྲགས་རྩ་རྩེ་འཛི་སྐོར་སུ་ལ་སྐོས་ན་སྐོས་རོགས། དེ་འཛི་བྱི་ལན་འཇལ་བ་ཡིན་ཟེད།
- (3) རི་དྲགས་རྩ་རྩེ་འཛི་སྐོར་སུ་ལའང་མ་སྐྱ་རོགས། དེ་འཛི་བྱི་ལན་འཇལ་བ་ཡིན་ཟེད།
- (4) རི་དྲགས་རྩ་རྩེ་འཛི་སྐོར་ཐམས་ཅད་ལ་སྐོས་རོགས། དེ་འཛི་བྱི་ལན་འཇལ་བ་ཡིན་ཟེད།

134. རྒྱལ་པོ་སུ་ཡི་བཅུན་མོ་ལ་མི་ལམ་གང་བཏང་དམ།

- (1) སིང་ལུར་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་ལ་རི་དྲགས་མི་སྐྱད་སྐྱ་བ་ཡོད་པ་མིས་སོ།
- (2) ཨ་ར་ཏ་སིའི་རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་ལ་རི་དྲགས་རྩ་རྩེ་ལེར་བ་མི་སྐྱད་སྐྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་མིས་སོ།
- (3) ཀོ་འབམ་སིའི་རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་ལ་རི་དྲགས་མི་སྐྱད་སྐྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་མིས་སོ།
- (4) ལུམ་རྗེ་ཞིའི་རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་ལ་རི་དྲགས་མི་སྐྱད་སྐྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་མིས་སོ།

135. ཤིང་མཁམ་དེ་ཚུ་མོ་གཞུང་ལྷོ་ཚན་གྱི་ནང་ནས་སྲུང་བཏོན་ནམ།

- (1) ཤིང་མཁམ་དེ་ཚུ་མོ་གཞུང་ལྷོ་ཚན་གྱི་ནང་ནས་སེལ་བཏོན་པ་རེད།
- (2) ཤིང་མཁམ་དེ་ཚུ་མོ་གཞུང་ལྷོ་ཚན་གྱི་ནང་ནས་རོགས་པ་ཚོས་བཏོན་པ་རེད།
- (3) ཤིང་མཁམ་དེ་ཚུ་མོ་གཞུང་ལྷོ་ཚན་གྱི་ནང་ནས་སྐྱབས་གཉེན་བཏོན་པ་རེད།
- (4) ཤིང་མཁམ་དེ་ཚུ་མོ་གཞུང་ལྷོ་ཚན་གྱི་ནང་ནས་རི་དྲགས་ཏུ་རྩེ་བཏོན་པ་རེད།

གཤམ་གསལ་སློབ་ཁྲིད་ཐབས་ལམ་གྱི་བ་ལས་འགྲིག་པའི་ལན་ནམས་མ་ཞོར་བ་འདོམས་དགོས།

136. གཤམ་གསལ་གཅིག་ཞིབ་འཇུག་ཐོག་བདེན་པ་མ་རེད།

- (1) དེ་ཡིས་སློབ་མ་ཡར་རྒྱས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པར་མན་ཐོགས།
- (2) དེ་དགོ་ལགས་ཁོ་ནས་གནང་རྒྱུ་རེད།
- (3) སློབ་མའི་ཡར་རྒྱས་བཟང་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱབས།
- (4) དེ་ཡིས་སློབ་སླུག་གི་བྱེད་ལས་སྤོང་སྤོང་བྱས་པ།

137. སྤྱང་པའི་བར་གསེང་ཏུ་བཏག་དབྱེད་ཞོར་བ་དེ་ཡང་གལ་ཆེ་བའི་བཀའ་ལ་བཞུད་གོས་པ།

- (1) སློབ་མས་གོ་དོན་ཉུང་དྲག་ནས་ཞོར་འཇུག་ཡོང་གི་ཡོད།
- (2) ཞོར་འཇུག་གིས་ཡར་རྒྱས་དང་སློབ་སྤོང་ལ་ལས་ཀྱང་ཡོང་གི་ཡོད།
- (3) ཞོར་འཇུག་མང་ཆེ་བ་སློབ་མའི་སྤྱོད་ཚུལ་ནས་ཡོང་གི་ཡོད།
- (4) སློབ་མས་སྤྱོད་དུས་དང་སེམས་ཁམས་ཀྱི་སྤྱེལ་ཁུངས་ནས་ཞོར་འཇུག་ཡོང་གི་ཡོད།

138. གཤམ་གསལ་གང་ཞིག་སི་ཉི་པན། ཀར་ཤེན་ (Stephen Krashen) གྱི་བསམ་ཚུལ་ལྟར་བདེན་པ་མ་རེད།

- (1) དགོས་མཁོ་གང་དེ་ཤེས་རྒྱུ་ལ་མན་པ་རེད།
- (2) སློབ་མས་བཏག་པ་བྱེད་པར་ཁོ་རང་ལ་དུས་ཚོད་དང་འགོ་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་ཚད་དགོས་པ་རེད།
- (3) དེ་ནི་སྤྱོད་ཡིག་གཉེས་འབྲེལ་བའི་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་རེད།
- (4) དེ་ནི་སྤྱོད་རྒྱུ་དང་དགོས་པ་ལ་བསྐྱབས་ནས་རེད།

139. ག་ཤམ་གསལ་གང་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཞིབ་འཇག་གི་དཔེ་མ་རེད་དམ།

- (1) ཡིག་ཚད་ཚུང་ཇོ་འགའ་ཤམ་དང་མཉམ་དུ་གོ་རྟོགས་ཀྱི་རྒྱགས་དུས་ཐོག་ཏུ་གཏོང་བ།
- (2) ཟུང་འབྲེལ་ཞིབ་འཇག་ལོ་འཁོར་མ་འཆར་གཞི་ལྟར་བང་རིམ་སྐྱིག་པ།
- (3) ལོ་འཁོར་མ་ངག་ཐོ་གསལ་འབྲི་རྒྱུ་ལས། དཔེ་སྟོན་ལ་སོགས་བྱ་བ་དེ་རེད།
- (4) ལོ་འཁོར་རྗེས་སུ་དུམ་ཚན་ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་བ།

140. རྫོག་པའི་བརྗོད་གཞི་དང་། རིག་གཞུང་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་ནས་སློབ་མས་རྫོག་དེབ་ཀྱི་བརྗོད་གཞི་དེ་རེད།

- (1) རོག་སྟེང་རེ་དོན། (Bottom-up approach)
- (2) རོག་ལོག་ཏུ་རེ་དོན། (Bottom-down approach)
- (3) སྟེང་ལོག་རེ་དོན། (Top-down approach)
- (4) སྟེང་སྟེགས་པའི་རེ་དོན། (Top-up approach)

141. ག་ཤམ་གསལ་དེ་རྫོག་དེབ་གོ་དོན་རྟོགས་པ་དང་། མིང་ཞིག་ཡང་རྒྱས་འགྲོ་བར་མི་མན་བ་ཡིན།

- (1) བརྗོད་དོན་ས་བཞུ། (Theme-maps)
- (2) དཔེ་རིས་ཚིག་མཛོད། (Picture Dictionaries)
- (3) མིང་ཚིག་གི་ས་བཞུ། (Word-maps)
- (4) མིང་གཞིའི་དཔེ་རིས། (Alphabet charts)

142. ག་ཤམ་གསལ་བརྗོད་གཏམ་དེ་དག་དབྱེད་ཞིབ་གཙོ་བོ་གཉིས་བདེན་བ་རེད།

- (1) ལྷུ་བ་བྱེད་ཞིབ་འཇག་དེ་སློང་ཚན་སུ་མཐུད་དེ་འགྲོ་བ་དེ་རེད།
- (2) ཞིབ་འཇག་སྟེང་པོ་དེ་མ་སྐྱེས་སྟོན་བཞག་བ་བྱ་རྒྱ་དེ་རེད།
- (3) ལྷུ་བ་བྱེད་ཞིབ་འཇག་དེ་བེད་སློང་སློང་བསྟར་ལས་དོ་སྣང་ཆེ་བ་ཡོད།
- (4) ཞིབ་འཇག་སྟེང་པོ་ཞེས་པ་དེ་ལོ་འཁོར་མ་ཞིབ་འཇག་བྱས་པའི་སྟེང་དོན་རེད།

143. གཤམ་གསལ་གཅིག་འཛིན་གྱ་བཅོས་བ་ལ་ཕན་གྱི་མ་དེད།

- (1) སྐད་རིགས་སྣ་མང་ཐོག་ནས་དེ་ལྟོས་བྱས་པ།
- (2) ལྷ་གྲུ་འགའ་ཤམ་འཛིན་གྱའི་ཚན་བདག་ཏུ་བསྐྱོས་པ།
- (3) སློབ་མ་ལུང་འབྲེལ་ཤོད་དེ་དང་བསམ་ཚུལ་འགྲོ་ལུགས།
- (4) སྤེ་ཚན་ལ་ལས་འགོ་སྤྲད་པ།

144. ལྷ་གྲུ་ནས་ "p, "b.ལྷ་གྲུ། ཡང་ན། "6, "9' ལྷ་གྲུ་རྣོར་བ་དེ། དེ་དང་མཉམ་.....།

- (1) སྐད་ཚིག་མི་གསལ་བ། (Anomia)
- (2) མིག་སྐྱིབ་ནད་མནར་ཚན། (Dyslexia)
- (3) སྐད་གདངས་སྐབ་བོ་ཚན། (Stuttering)
- (4) སྐད་འདར་སྐབ་ལོ། (Aphasia)

145. སྐར་གྱི་གཞི་ཅའི་འབྲེལ་བསྐྱད་སྐད་གྱི་ཅལ་ནི། དེ་བཞིན་.....།

- (1) ཉིན་ལྟར་བེད་སྲོད་དུ་ཡོད་པའི་སྐད་ཡིག།
- (2) སྐད་ཡིག་ནང་གི་འབྲེལ་བ། (Interlanguage)
- (3) ཚད་མཐོའི་སྐད་ཡིག་གི་ཅལ་དེད།
- (4) སྐད་ཡིག་དབྱེ་འབྲེད། (Language of abstraction)

146. ཉིན་རྗེ་བརྗོད་པའི་སྐད་གྱི་ཚོར་དབྱིན་འི་དགོ་ལགས་ནས་སྐད་ཡིག་གཉིས་པའི་ཚུལ་གྱི་དབྱིན་སྐད་སློབ་མ་རང་ནས་བརྗོད་དང་མི་
དགོས་པ་བཤད་བཅུག། རྗེས་སུ་རིམ་གྱིས་རང་ངོས་སམ་དགོ་ལགས་གྱི་རོགས་ལ་བརྗོད་ནས་བརྗོད་དང་མཐུན་པ་ཡོང་བ་བྱེད་
པའི་བྱེད་རང་ནས་གཤམ་གསལ་དེ་ངོས་ལུངས་དགོས།

- (1) སྐད་ཡིག་བརྗོད་པ་ཉེ་བོ་བྱུང་བ།
- (2) ཐད་ཀར་གྱི་ཐབས་ལམ།
- (3) བརྗོད་བསྐྱར་བའི་ཐབས་ལམ།
- (4) སྐད་ཡིག་རང་བཞིན་དུ་ཉན་པའི་ཐབས་ལམ།

147. གཤམ་གསལ་གང་དེ་འབྲེལ་བསྐྱད་སྐད་ཉེ་བའི་དོན་མ་རེད།

- (1) འབྲེལ་བརྗོད་བྱས་པའི་ཐབས་སྲུ་བརྗོད་འགྲོ་ལུགས་གོ་བ་དགོས་པ།
- (2) རང་སྐྱེ་འཕེར་བའི་སྐད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས།
- (3) ཡི་གེའི་གཟུགས་ལས་བེད་སྲོད་ལ་དོ་སྣང་མང་བ་སྲོད་དགོས།
- (4) སྐད་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི་བེད་སྲོད་དགོས་པ།

148. སྐད་དེ་ཚོ་སྐད་རིགས་སྣ་མང་དང་། རིག་གཞུང་སྣ་མང་ལམ་སྲོལ་ལྟར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རེད།

- (1) ཚན་རིག་བཅོས་མ། (Science fiction)
- (2) སྐད་རིང་། (Lengthy tale)
- (3) ཡུལ་ལུང་སྐད་། (Folktales)
- (4) རང་རྒྱུ་ཁག་། (Autobiographies)

149. གཤམ་གསལ་དེ་སྤྱ་གཉེ་ཡོངས་གཞི་སྲོད་རྒྱ་རྒྱ་ལེན་མ་རེད།

- (1) ཡིག་གཟུགས་ཆེན་པོ་དང་ཡོངས་གྲགས་གཅིག་། (Big font size & familiar words)
- (2) སྤྲེལ་ཆེན་རིམ་། (Attractive pictures)
- (3) སེམས་ཅན་གྱི་སྲོད་ཚུལ། (Animal characters)
- (4) བཟང་སྲོད་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་མེད་པ། (Explicit moral values)

150. གཤམ་གསལ་དེ་སྲོད་ཚུལ་ཁོ་ནར་སེམས་པ་ཞིག་མ་རེད།

- (1) ཕན་ལུས་ལྡན་པ། (Affective)
- (2) སེམས་ཁམས་བསམ་ཤེས། (Psychomotor)
- (3) འདྲིན་སྣངས་ཞིག་རེད། (Cognitive)
- (4) སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལྟར་རེད། (Socio-cultural)

- o O o -

www.careerindia.com

གཤམ་གྱི་ལམ་སྟོན་ནམས་གཟབ་གཟབ་བྱས་ཏེ་སློབ་དགོས།

- ༡ ་ རི་བ་ཁག་ལ་ལན་མ་བཞོན་སྟོན་རི་དེབ་(Question booklet) ལུ་བཞོན་པའི་རི་བའི་རང་བཞིན་གྱི་གསལ་བཤད་ཡོད་པ་དེ་དག་ལེགས་པར་སློབ་དགོས།
- ༢ ་ རི་བ་གཅིག་ལ་ལན་བཞི་འདམ་ཀ་སྤྲད་ཡོད་པ་ལས་འོས་པའི་ལན་དེ་ལན་ཤོག་གི་སྐོར་དབྱིབས་ནང་སྒྲུབ་སྐམ་སྟོན་གང་རུང་གིས་ནག་སློབ་གཏོང་དགོས། ནག་སློབ་བཏང་བའི་སྐོར་དབྱིབས་ལ་བསྐྱར་བསྐྱབ་བྱ་མི་ཚོག
- ༣ ་ ལན་ཤོག་(OMR)སྐབས་ཚེགས་དང་། མངོན་ཏྲགས་(Sign)སོགས་བརྒྱབ་མི་རུང་བ་ཡིན།
- ༤ ་ རི་ཤོག་དང་། ལན་ཤོག་གཉིས་ཀྱི་ཨང་གངས་མི་མ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་ལམ་སེང་བཞེ་བོ་བརྒྱབ་དགོས།
- ༥ ་ རྒྱགས་སྟོན་པས། རི་ཤོག་ཨང་དང་། ལན་ཤོག་ཨང་། རོ་ཏྲགས་མ་ཞོར་བ་བྲིས་དགོས།
- ༦ ་ OMRལན་ཤོག་གི་ཏྲགས་བཞོན་པ་དེ་འབྲུལ་ཆས་(a machine)ཀྱིས་འཇམ་གྱི་ཡོད་པས་གསལ་བཤད་ཁག་རང་གི་འཇམ་ཞུགས་ལག་འབྲེར་(Admit Card)ནང་གང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་འབྲུག་པ་འབྲི་དགོས།
- ༧ ་ ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་སར་ལག་ཐོགས་ཁ་བར་(Mobile) དང་ཡིག་ཚད་དང་འབྲེལ་བའི་དངོས་ཆས་གང་ཡང་འབྲུར་ཏེ་ཡོང་མི་ཚོག
- ༨ ་ ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་ཁང་(Exam Room) ཡིག་རྒྱགས་ཚོགས་ཁང་(Exam Hall)ནང་ལག་ཐོགས་ཁ་བར་དང་། འབྲེལ་ལམ་སྐྱུལ་ཆས་(Communication device)ལ་སོགས་འབྲུར་མི་ཚོག གལ་སྲིད་འབྲེར་ཡོད་པ་མཇུག་པ་དང་ཉ་གོ་ན་ཁྲིད་རང་གི་ཡིག་ཚད་དཔེ་བལྟས་བྱས་པར་ངོས་འཛིན་གྱིས་ཁྲིད་རང་ལ་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་ཉེས་ཆད་དང་། ཡིག་ཚད་གཏོང་ཡུལ་ནས་ཕྱིར་ཕྱད་གནང་གི་རེད།
- ༩ ་ ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་སར་རང་གི་རོ་སྟོན་ལག་འབྲེར་(Admit Card)སྟོན་དགོས་པ་ཡིན།
- ༡༠ ་ ཡིག་རྒྱགས་འབྲི་སྐབས་ཡིག་རྒྱགས་དོ་དམ་པས་བཀའ་ཁྲོལ་མེད་པར་གང་རུང་དུ་འགོ་མི་ཚོག
- ༡༡ ་ ལན་ཤོག་(Answer sheet)དང་འབྲོར་ཤོག་(Attendance sheet)གི་སྟེང་ས་ཏྲགས་ལན་གཉིས་བཞོན་དགོས། ལན་ཤོག་དེ་ཡིག་ཚད་དོ་དམ་པར་ངོས་པར་དུ་བཞེ་སྟོན་བྱས་ཏེ་ཕྱིར་ཐོན་བྱ་དགོས།
- ༡༢ ་ ཚེས་གཞི་ཡོ་ཆས་(Electronic Device)གང་ཡང་བེད་སྟོན་གཏོང་མི་ཚོག་པ་སེམས་ནང་ནན་བོ་ངེས་དགོས།
- ༡༣ ་ ཁྲིམས་མ་སྐྱེ་སློབ་སྟོན་གྱི་ཐོག་ནས་ཡིག་རྒྱགས་འབྲི་དགོས་པ་ཡིན།
- ༡༤ ་ རི་ཤོག་(Question Paper)དང་ལན་ཤོག་(OMR Answer sheet)གང་ནས་ཀྱང་ཤོག་བྱའི་ཚན་པ་ཚ་བ་ནས་བཞོག་མི་ཚོག
- ༡༥ ་ དུས་ཚོད་རྫོགས་མཚམས་ལན་ཤོག་ཡིག་ཚད་དོ་དམ་པར་འབྲུལ་ཏེ་རི་ཤོག་རང་གི་མཉམ་དུ་འབྲུར་ཚོག

निम्नलिखित निर्देशों को ध्यान से पढ़ें :

1. जिस प्रकार से विभिन्न प्रश्नों के उत्तर दिए जाने हैं उसका वर्णन परीक्षा पुस्तिका में किया गया है, जिसे आप प्रश्नों का उत्तर देने से पहले ध्यान से पढ़ लें।
2. प्रत्येक प्रश्न के लिए दिए गए चार विकल्पों में से सही उत्तर के लिए OMR उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 पर केवल एक वृत्त को ही पूरी तरह नीले/काले बॉल पॉइन्ट पेन से भरें। एक बार उत्तर अंकित करने के बाद उसे बदला नहीं जा सकता है।
3. परीक्षार्थी सुनिश्चित करें कि इस OMR उत्तर पत्र को मोड़ा न जाए एवं उस पर कोई अन्य निशान न लगाएँ। परीक्षार्थी अपना अनुक्रमांक OMR उत्तर-पत्र में निर्धारित स्थान के अतिरिक्त अन्यत्र न लिखें।
4. परीक्षा पुस्तिका एवं OMR उत्तर पत्र का ध्यानपूर्वक प्रयोग करें, क्योंकि किसी भी परिस्थिति में (केवल परीक्षा पुस्तिका एवं OMR उत्तर पत्र के कोड या संख्या में भिन्नता की स्थिति को छोड़कर) दूसरी परीक्षा पुस्तिका उपलब्ध नहीं करायी जाएगी।
5. परीक्षा पुस्तिका/OMR उत्तर पत्र में दिए गए परीक्षा पुस्तिका कोड व संख्या को परीक्षार्थी सही तरीके से उपस्थिति-पत्र में लिखें।
6. OMR उत्तर पत्र में कोडित जानकारी को एक मशीन पढ़ेगी। इसलिए कोई भी सूचना अधूरी न छोड़ें और यह प्रवेश-पत्र में दी गई सूचना से भिन्न नहीं होनी चाहिए।
7. परीक्षार्थी द्वारा परीक्षा हॉल/कक्ष में प्रवेश-पत्र के सिवाय किसी प्रकार की पाठ्य-सामग्री, मुद्रित या हस्तलिखित, कागज़ की पर्चियाँ, पेजर, मोबाइल फोन, इलेक्ट्रॉनिक उपकरण या किसी अन्य प्रकार की सामग्री को ले जाने या उपयोग करने की अनुमति नहीं है।
8. मोबाइल फोन, बेतार संचार युक्तियाँ (स्विच ऑफ अवस्था में भी) और अन्य प्रतिबंधित वस्तुएँ परीक्षा हॉल/कक्ष में नहीं लाई जानी चाहिए। इस सूचना का पालन न होने पर इसे परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग माना जाएगा और परीक्षार्थी विरुद्ध कार्यवाही की जाएगी, परीक्षा रद्द करने सहित।
9. पूछे जाने पर प्रत्येक परीक्षार्थी, निरीक्षक को अपना प्रवेश-पत्र दिखाएँ।
10. केन्द्र अधीक्षक या निरीक्षक की विशेष अनुमति के बिना कोई परीक्षार्थी अपना स्थान न छोड़ें।
11. कार्यरत निरीक्षक को अपना OMR उत्तर पत्र दिए बिना एवं उपस्थिति-पत्र पर दुबारा हस्ताक्षर किए बिना परीक्षार्थी परीक्षा हॉल/कक्ष नहीं छोड़ेंगे। यदि किसी परीक्षार्थी ने दूसरी बार उपस्थिति-पत्र पर हस्ताक्षर नहीं किए, तो यह माना जाएगा कि उसने OMR उत्तर पत्र नहीं लौटाया है और यह अनुचित साधन का मामला माना जाएगा। परीक्षार्थी अपने बाएँ हाथ के अंगूठे का निशान उपस्थिति-पत्र में दिए गए स्थान पर अवश्य लगाएँ।
12. इलेक्ट्रॉनिक/हस्तचालित परिकलक का उपयोग वर्जित है।
13. परीक्षा हॉल/कक्ष में आचरण के लिए परीक्षार्थी परीक्षण संस्था के सभी नियमों एवं विनियमों द्वारा नियमित हैं। अनुचित साधनों के सभी मामलों का फैसला परीक्षण संस्था के नियमों एवं विनियमों के अनुसार होगा।
14. किसी भी परिस्थिति में परीक्षा पुस्तिका और OMR उत्तर पत्र का कोई भाग अलग न करें।
15. परीक्षा सम्पन्न होने पर, परीक्षार्थी हॉल/कक्ष छोड़ने से पूर्व OMR उत्तर पत्र निरीक्षक को अवश्य सौंप दें। *परीक्षार्थी अपने साथ इस परीक्षा पुस्तिका को ले जा सकते हैं।*

READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY :

1. The manner in which the different questions are to be answered has been explained in the Test Booklet which you should read carefully before actually answering the questions.
2. Out of the four alternatives for each question, only one circle for the correct answer is to be darkened completely with **Blue / Black Ball Point Pen** on **Side-2** of the OMR Answer Sheet. The answer once marked is not liable to be changed.
3. The candidates should ensure that the OMR Answer Sheet is not folded. Do not make any stray marks on the OMR Answer Sheet. Do not write your Roll No. anywhere else except in the specified space in the OMR Answer Sheet.
4. Handle the Test Booklet and OMR Answer Sheet with care, as under no circumstances (except for discrepancy in Test Booklet Code or Number and OMR Answer Sheet Code or Number), another set will be provided.
5. The candidates will write the correct Test Booklet Code and Number as given in the Test Booklet/OMR Answer Sheet in the Attendance Sheet.
6. A machine will read the coded information in the OMR Answer Sheet. Hence, no information should be left incomplete and it should not be different from the information given in the Admit Card.
7. Candidates are not allowed to carry any textual material, printed or written, bits of papers, pager, mobile phone, electronic device or any other material except the Admit Card inside the examination hall/room.
8. Mobile phones, wireless communication devices (even in switched off mode) and the other banned items should not be brought in the examination halls/rooms. Failing to comply with this instruction, it will be considered as using unfair means in the examination and action will be taken against the candidate including cancellation of examination.
9. Each candidate must show on demand his/her Admit Card to the Invigilator.
10. No candidate, without special permission of the Centre Superintendent or Invigilator, should leave his/her seat.
11. The candidates should not leave the Examination Hall/Room without handing over their OMR Answer Sheet to the Invigilator on duty and sign the Attendance Sheet twice. Cases where candidate has not signed the Attendance Sheet second time will be deemed not to have handed over the OMR Answer Sheet and dealt with as an unfair means case. **The candidates are also required to put their left hand THUMB impression in the space provided in the Attendance Sheet.**
12. Use of Electronic/Manual Calculator is prohibited.
13. The candidates are governed by all Rules and Regulations of the Examining Body with regard to their conduct in the Examination Hall/Room. All cases of unfair means will be dealt with as per Rules and Regulations of the Examining Body.
14. No part of the Test Booklet and OMR Answer Sheet shall be detached under any circumstances.
15. **On completion of the test, the candidate must hand over the OMR Answer Sheet to the Invigilator in the Hall / Room. The candidates are allowed to take away this Test Booklet with them.**